

Informacja dotycząca sprawowania opieki przez pielęgniarkę nad uczestnikami półkolonii zimowych i letnich

Zgodnie z art. 92 ustawy z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 2156)uczniowie objęci są świadczeniami profilaktycznej opieki zdrowotnej. Organizacje oraz formy tej opieki określają przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2015r, poz. 581) oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy w tym rozporządzenie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Nr 139, poz. 1133). Rozporządzenie określa organizację profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą objętymi obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki oraz kształcącymi się w szkołach ponadgimnazjalnych do ich ukończenia.

Zgodnie z § 3 ww rozporządzenia, profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniem sprawuje m.in. „pielęgniarka, która ukończyła szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania lub ukończyła kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania lub odbywa szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania lub odbywa kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania lub posiada tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa oraz co najmniej trzyletni staż pracy w podstawowej opiece zdrowotnej albo higienistka szkolna”.

Profilaktyczna opieka pielęgniarska nad uczniami znajdującymi się na terenie szkoły sprawowana jest w gabinecie profilaktyki zdrowotnej.

Tenże zapis nie oznacza, iż opieka ta dotyczy w sposób nieograniczony wszystkich uczniów znajdujących się na terenie szkoły, zwłaszcza w okresie ferii zimowych i półkolonii letnich.

Wynika to chociażby z zapisu § 8 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym, przy ustalaniu liczby uczniów objętych profilaktyczną opieką przez jedną pielęgniarkę, należy brać pod uwagę typ szkoły, a w przypadku szkół, do których uczęszczają niepełnosprawni – ich liczbę i stopień niepełnosprawności. Wyłącza to objęcie opieką uczniów innych placówek, przebywających okazjonalnie na terenie szkoły, jako uczestników zorganizowane wypoczynku.

Świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej są czymś innym niż świadczenia medyczne jakie są zobowiązani zapewnić dzieciom organizatorzy wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Inne jest też źródło finansowania tych świadczeń.

Pielęgniarka w czasie ferii czy wakacji, nie sprawuje profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą, ponieważ zadania wskazane powołanym Rozporządzeniu muszą być zaplanowane, obejmujące określoną w umowie z NFZ populację uczniów danej szkoły, prowadzone metodycznie i dokumentowane.

Opieka nad uczniami w czasie ferii, wakacji może mieć jedynie charakter udzielania pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów czy zatruc. Jest to jedno z zadań w czasie realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej na rzecz uczniów, natomiast nie może uznane za jedyne zadanie, ponieważ nie wypełnia

istoty rozumienia profilaktycznej opieki zdrowotnej.

Przypomnieć należy, że świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej są finansowane ze środków publicznych na podstawie umów zawartych przez świadczeniodawców z Narodowego Funduszu Zdrowia. Natomiast opiekę medyczną nad dziećmi - uczestnikami zorganizowanego wypoczynku zobowiązani są zapewnić organizatorzy tego wypoczynku w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. nr 12, poz. 67, jego nowelizacje nowelizacje: Dz. U. z 2009 nr 218 poz. 1696, Dz. U. z 2015 r. poz. 109). Jego zapisy stanowią m.in., iż organizator wypoczynku jest zobowiązany zapewnić uczestnikom wypoczynku dostęp do opieki medycznej (§ 9 ust. 5). Obowiązek ten następuje na podstawie odrębnej umowy zawartej pomiędzy organizatorem wypoczynku a pielęgniarką/lekarzem.

Mając na uwadze powyższe, należy z całą stanowczością podkreślić, iż zapewnienie opieki medycznej nad uczestnikami wypoczynku organizowanego w czasie wolnym od zajęć szkolnych, należy do organizatora wypoczynku i nie jest to obowiązkiem pielęgniarki. Opieka medyczna w tym przypadku nie jest finansowana ze środków publicznych – NFZ. Nie ma też żadnego znaczenia, że organizatorem wypoczynku jest np. szkoła, na terenie której działa pielęgniarka szkolna mająca umowę z Funduszem na świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej. Ze środków NFZ finansowane są bowiem świadczenia, które nie obejmują opieki medycznej nad uczestnikami wypoczynku w czasie ferii zimowych i letnich.

Ogólnikowy zapis rozporządzenia nakłada jedynie na organizatora obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa, lecz nie wskazuje w jaki sposób obowiązek ten winien być spełniony. Stąd możliwe alternatywne rozwiązania dotyczące opieki medycznej.

Rozwiązaniem może być zawarcie odrębnej umowy Dyrektora szkoły z pielęgniarką na świadczenie opieki w przypadku nagłego zachorowania lub urazu na okres zorganizowanego wypoczynku.

W przypadku zatrudnienia pielęgniarki, musi ona spełniać wymogi dotyczące zasad wykonywania zawodu określone w art. 7 ustawy z dnia 15 lipca 2011r o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. nr 174. poz. 1039) to znaczy musi posiadać prawo wykonywania zawodu pielęgniarki stwierdzone albo przyznane przez właściwą okręgową radę pielęgniarek i położnych. Pielęgniarka opiekę medyczną nad dziećmi i młodzieżą podczas ich wypoczynku może wykonywać w formach dot. wykonywania zawodu określonych art. 19 ustawy o zawodach. A zatem w ramach umowy o pracę, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w ramach wolontariatu a także w ramach praktyk zawodowych.

Zakres pracy pielęgniarki często ograniczany jest do działań typowo interwencyjnych.

mgr Ewa Stasiak
Radca Prawny DOIPiP

Wrocław 31 grudnia 2015r.